

Filmové kancelárie na Slovensku

Mária Kromková

Bakalárska práca
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Mária Kromková
Osobní číslo:	K20231
Studijní program:	B0211P310005 Teorie a praxe audiovizuální tvorby
Studijní obor:	Produkce
Formastudia:	Prezenční
Téma práce:	1. Teoretická část: Filmové kanceláře na Slovensku 2. Praktická část: Produkce audiovizuálního díla, nebo produkce souboru audiovizuálních děl, délka minimálně 12 min., nebo převod zadaného literárního scénáře středometrážního (31–59 min) hraného filmu do technického scénáře. viz Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 15 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: Jednotná formální úprava teoretické části práce, její uložení a zpřístupnění se řídí aktuální verzí příslušné směrnice rektora. Student odevzdává 1 ks fyzické (tištěné) práce v pevné vazbě. Tištěná verze práce obsahuje originální „Zadání DP/BP“ včetně příslušných podpisů a studentem podepsané Prohlášení o původnosti práce. Práce v elektronické podobě obsahuje nascanované „Zadání DP/BP“ se všemi formálními náležitostmi a také nepodepsané Prohlášení studenta o původnosti práce. Plný text elektronické verze ve formátu PDF/A a případné přílohy (zkomprimované do jednoho zip souboru) student odevzdá nahráním do IS/STAG a do příslušné složky na NAS-AAV (viz níže).

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti do podoby akademického/odborného textu.

2. Praktická část:

Přípustné varianty praktické části:

- 1) Produkce audiovizuálního díla (vyrobeného v systému řízené výroby FMK) v minimální délce 12 minut, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV.
- 2) Produkce souboru audiovizuálních děl oficiálně schváleného před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV.
- 3) Převod zadaného literárního scénáře středometrážního (31–59 min) hraného filmu do technického scénáře (pojmenování obrazu – číslo, počet záběrů, délka, označení prostředí, určení doby děje, roční období, počasí apod.) Varianta musí být schválena před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba.

Požadované materiály praktické části (var. 1, 2):

- a) Upoutávka, teaser či trailer na předložené audiovizuální dílo (var. 1, 2).
- b) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah 2 normostrany (var. 1, 2).
- c) Anotace (var. 1, 2).
- d) Technický scénář (var. 1).
- e) Štábová listina (var. 1, 2).
- f) Grafický návrh bookletu: PDF/AI, CMYK, 300dpi, texty v křivkách (var. 1, 2).
- g) Návrh filmového plakátu formát 70x100: PDF/AI, CMYK, 300dpi, texty v křivkách (var. 1).
- h) Vyplněné a předané formuláře pro OSA, NFA (var. 1, 2).
- i) Soubor, který obsahuje (var. 1, 2):
  - Případovou studii o realizaci praktické části ve všech fázích výroby v rozsahu 2 normostrany,
  - dialogovou listinu,
  - synopsi (česky i anglicky) minimální rozsah 15 řádků, jen digitální verze,
  - distribuční záměr,
  - technický scénář,
  - rozpočet filmu,
  - štábovou listinu,
  - natáčecí plán,
  - denní dispozice,
  - denní zprávy,
  - seznam uzavřených smluv,
  - vyúčtování filmu,
  - ohlasy na film v tisku a další dle dispozic vedoucího práce.

Požadované materiály praktické části (var. 3):

- Rozbor technického scénáře,
- obsah – přehledné číslování stran celé práce,
- produkční úvaha nad realizací, předpokládaná technologie realizace, marketingová a distribuční strategie (do 3 normostran),
- scénosled,
- složky technického scénáře,
- technické listy (obsazení, podle motivů a prostředí, lokace),
- harmonogram projektu,
- natáčecí plán,
- plán postprodukce,
- rozpočet,
- finanční plán.

Výstupy: technický scénář, rozbor technického scénáře

Doporučené nástroje: excel/word, Movie Magic Scheduling/Budgeting, Gorilla

Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy dle Výrobní knihy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář "Údaje o bakalářské práci studenta".

Uložení na NAS:

Ve složce na NAS-AAV, označené „Bakalářská / Magisterská práce“ uložte:

1. Teoretickou práci ve formátu PDF/A a případné přílohy (zkomprimované do jednoho zip souboru) dle specifikací výše.
2. Vytvořte podsložku Praktická práce, která bude obsahovat materiály částí a- i. Řádně nazvaný film/absolventské dílo odevzdávejte ve formátech splňujících vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací.

Seznam doporučené literatury:

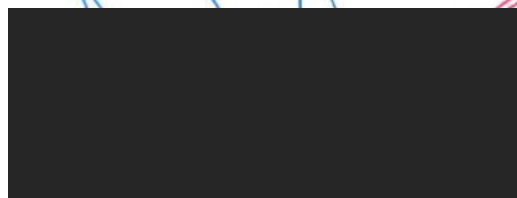
- JELÍNKOVÁ, Anna. 1. Teoretická část: Regionální filmové kanceláře podávají pomocnou ruku 2. Praktická část. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2019, 147 s. (196 820 znaků). Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/44381>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta multimediálních komunikací, Ateliér Audiovize. Vedoucí práce Hladká, Magdaléna.
- FIKLÍK, Ondřej. Participace českých filmových kancelářích na rozvoji kulturního turismu v regionech ČR [online]. Praha, 2019 [cit. 2023-10-31]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/yoaym9/>. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Markéta Dianová.
- LUZAROVÁ, Tereza. Brno ve filmu – možnosti a uplatnění města ve filmovém průmyslu [online]. Brno, 2017 [cit. 2023-10-31]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/jwscqt/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Ing. Vilém Pařil, Ph.D.
- WALEs, Lorene M. The complete guide to film and digital production: the people and the process. Third edition. New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017, xxi, 384. ISBN 978-1-138-23982.

Vedoucí teoretické části: **MgA. Lubomír Konečný**
Ateliér Audiovize

Vedoucí praktické části: **MgA. Lubomír Konečný**
Ateliér Audiovize

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

MgA. Irena Kocí, Ph.D.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: .....

Jméno a příjmení studenta: .....

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá popisom filmových kancelárií na Slovensku. V rámci teoretickej časti je účelom popísať všeobecné princípy vzniku, fungovania a financovania filmových kancelárií a taktiež prácu nadnárodných asociácií ich združujúcich. Tieto body skúma ako na všeobecných princípoch vo svete, tak aj na konkrétnych slovenských príkladoch. Výstupom praktickej časti je rozhovor s Jánom Melikantom, riaditeľom Filmovej kancelárie Košického kraja, jedinej regionálnej filmovej kancelárie na Slovensku. Rozhovor približuje súčasnú audiovizuálnu situáciu na Slovensku, popisuje prácu a fungovanie Filmovej kancelárie Košického kraja a zamýšľa sa nad možným vývojom filmových kancelárií na Slovensku vzhľadom na súčasné zmeny v organizácii kultúrneho sektoru.

Kľúčové slová: filmové kancelárie, filmové komisie, filmový priemysel, audiovizuálny priemysel, filmový turizmus, Audiovizuálny fond, Slovensko

ABSTRACT

The bachelor's thesis describes film offices in Slovakia. Its objective within the theoretical part is to define the general principles of their origin, their functioning and financing and to describe the work of the global associations that manage them. It explores these principles in general, international aspect as well as specific examples in Slovakia. The output of the practical part is an interview with Ján Melikant, manager of Košice Region Film Office, the only regional film office in Slovakia. The interview covers the current audiovisual scene in Slovakia, describes the works and functioning of Košice Region Film Office and explores the possible growth of film offices in Slovakia given the current changes in the culture sector operation.

Keywords: film offices, film commissions, film industry, audiovisual industry, film tourism, Slovak Audiovisual Fond, Slovakia

*He said, "I'd like to do this for a living
But I don't know how"*

- Car Seat Headrest (Deadlines: Thoughtful)

Veľké poďakovanie patrí Bc. Veronike Janštové, bez ktorej pomoci by som túto prácu nikdy nenapísala. Cením si všetku ochotu a investovaný čas.

Veronike Lukáčovej ďakujem za korektúry, neustálu pomoc a ochotu vypočuť.

Ďakujem Jánovi Melikantovi za promptné poskytnutie rozhovoru.

A ďakujem Happy, že spolu držíme.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	10
1 VPLYV FILMOVÉHO PRIEMYSLU.....	11
1.1 VPLYV FILMOVÉHO PRIEMYSLU NA SLOVENSKO	12
2 FILMOVÉ KANCELÁRIE.....	14
2.1 FILMOVÉ KANCELÁRIE VO SVETE	16
2.1.1 Asociacion of Film Commissioners Internacional	17
2.1.2 European Film Commissions Network	18
3 FILMOVÉ KANCELÁRIE NA SLOVENSKU	20
3.1 SLOVENSKÁ FILMOVÁ AGENTÚRA	20
3.2 FILMOVÁ KANCELÁRIA KOŠICKÉHO KRAJA	22
4 FINANCOVANIE FILMOVÝCH KANCELÁRIÍ	25
5 FINANCOVANIE FILMOVÝCH KANCELÁRIÍ NA SLOVENSKU.....	26
5.1 FINANCOVANIE SLOVENSKEJ FILMOVEJ AGENTÚRY	26
5.1.1 Podpora Audiovizuálneho fondu.....	26
5.2 FINANCOVANIE FILMOVEJ KANCELÁRIE KOŠICKÉHO KRAJA	27
II PRAKTICKÁ ČASŤ.....	28
6 ÚVOD DO PROBLEMATIKY	29
7 PREPIS ROZHOVORU	30
8 ZHRNUTIE.....	42
ZÁVER	44
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	45
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....	49

ÚVOD

Hoci sú filmové kancelárie vo svete bežnou praktikou, na Slovensku sa zdajú byť stále novinkou. Zatiaľ čo v susedných krajinách je spolupráca s filmovými kancelárkami dôkladne rozvinutá a každá z krajín má týchto organizácií niekoľko, na Slovensku sa v súčasnosti nachádza jedna celoslovenská komisia a jediná regionálna kancelária. Táto bakalárska práca popisuje význam, fungovanie a financovanie filmových kancelárií, ako vo svete, tak aj priamo na Slovensku.

Práca začína náhľadom do toho ako filmový priemysel vplýva na svoju domácu krajinu a na čo všetko dokáže mať dosah. Tieto fakty popisuje ako všeobecne vo svete, tak aj na konkrétnych situáciách v Slovenskej republike. Ďalej opisuje význam a fungovanie filmových kancelárií a organizácií ich združujúcich. Konkrétne rozoberá fungovanie Slovenskej filmovej agentúry a Filmovej kancelárie Košického kraja. Ďalej práca približuje informácie o zdrojoch financovania filmových kancelárií.

Praktická časť práce obsahuje rozhovor s Jánom Melikantom, riaditeľom Filmovej kancelárie Košického kraja. Ten v rozhovore hovorí o vzniku Košickej filmovej kancelárie, popisuje jej fungovanie, štruktúru a financovanie. Vyjadruje sa aj k celkovej audiovizuálnej situácii na Slovensku a popisuje problémy ako napríklad nedostatok filmových profesionálov, ktorí by mali dostatok skúseností pracovať na veľkých zahraničných projektoch.

V rozhovore tiež porovnáva situáciu slovenských filmových kancelárií s filmovými kancelárkami okolitých krajín.

Teoretická časť práce využíva informácie poskytnuté v rozhovore, aby vysvetlila finančné zabezpečenie Košickej filmovej kancelárie a opísala jej štruktúru a fungovanie, čo sú informácie, ktoré sa inak nedajú verejne dohľadať.

V súčasnej dobe na Slovensku čaká sektor kultúry neistá budúcnosť vzhľadom na meniacu sa politickú situáciu a zmenu v štruktúre verejnoprávnych médií, preto sa Ján Melikant vyjadruje aj k potencionálnej budúcnosti filmových kancelárií.

Cieľom práce je popísať význam a fungovanie filmových kancelárií a zaradiť ich do kontextu Slovenskej republiky. Pýta sa tiež na otázky ich ďalšieho smerovania a potencionálnej budúcnosti.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 VPLYV FILMOVÉHO PRIEMYSLU

Filmový priemysel sa preukazuje byť neoddeliteľnou súčasťou ekonomického rastu krajiny.¹ S jeho neustálym rozvojom sa tiež zvyšuje potreba filmových kancelárií.

Ročne sa vo svete na produkciu a postprodukcii filmov minú stovky miliónov dolárov. Výroba celovečerného hraného filmu, ktorý je pre štúdio kľúčový, môže stáť denne viac než \$250,000. Lokálne výdaje sa odzrkadlia na ekonomike miesta, kde sa film natáča. Môže ovplyvniť miestne hotely, požičovne áut a dodávok, cateringové spoločnosti, poskytnúť pracovné miesta pre lokálnych hercov a komparzistov a ovplyvniť iné lokálne biznisy.²

Pozitívny prínos filmového priemyslu nie je obmedzený len na finančné prostriedky priamo vynaložené pri výrobe audiovizuálneho diela, ale tiež na dane zaplatené spoločnosťami, ktoré sú súčasťou dodávateľského reťazca. Okrem prínosov pre ekonomiku vieme tiež uviesť prospešné príklady v týchto oblastiach:

- Kultúra a umenie – audiovizuálne diela vedia pre divákov slúžiť ako ľahko prístupný prostriedok pre reprezentáciu kultúry a národnej identity
- Príležitosti exportu – v rámci filmovej distribúcie sa ponúka možnosť exportovať miestny film na globálny trh. Môžeme tiež spomenúť export miestnych produkčných služieb pre zahraničné produkcie.
- Zamestnanosť – záujem o vysoko kvalifikované profesie prináša značný príspevok k hrubému domácemu produktu zeme
- Turistika – zvýšený počet návštevníkov domácej krajiny a stúpajúci záujem o konkrétne lokality zobrazené na filmovom plátne³

S účelom využitia profitu, ktorý sektor audiovizie ponúka zavádzajú krajiny, regióny a mestá vlastné systémy podpory filmového priemyslu. Vo vyspelých zemiach sa využívajú tieto formy podpory:

---

¹ HOBİKOĞLU, Elif Haykır, İNCEKARA, Ahmet, ŞENER, Sefer. Economic Evaluation of the Film Industry in Terms of Strategic Management within the Scope of the Creative Innovative Industries: The Case of Turkey. Online. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2013, 99, s. 636 – 647. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813039797?via%3Dihub>. [cit. 2024-04-03].

² AFCI, *About AFCI*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

³ DOČEKAL, Radomír. Investiční pobídky pro filmový průmysl / Proč podporovat filmový průmysl? *Cinepur*, roč. 14 (2006), č. 47, s. 19. ISSN: 1213-516X.

- Filmové fondy – tie investujú do určitých filmových projektov. Príkladmi môžu byť slovenský Audiovizuálny fond, Státní fond kinematografie v Česku alebo poľský The Polish Film Institute
- Národný filmový orgán – má na starosti stratégiu, koordináciu a podnety pre rozvoj filmového sektoru
- Dotácie – môžu fungovať ako investičné dotácie, kompenzácie produkčných nákladov, daňové vratky
- Verejné televízie – televízie sú podporované štátom, aby investovali do miestnych produkcií
- Výcvikové, vzdelávacie stratégie – zaisťujú kvalifikovaných profesionálov v obore
- Schémy rozvoja filmových spoločností – snaha o dlhodobý rozvoj filmových spoločností
- Filmové komisie a kancelárie – filmovým tvorcom poskytujú rady a informácie, propagujú krajinu pre zahraničné filmové produkcie⁴

1.1 Vplyv filmového priemyslu na Slovensko

Hoci cena výroby hraného filmu sa v rámci Slovenských pomerov značne líši od výroby filmu amerického, princíp ekonomického rastu zostáva rovnaký a príchod filmového štábu ovplyvňuje rovnaké odvetvia. O tejto téme hovorí Rastislav Trnka, predseda Košického samosprávneho kraja: „Každé jedno euro vložené do filmového priemyslu prinesie približne 4 až 6 eur do regiónu. Z dlhodobého hľadiska budeme vidieť výsledky vo zvyšujúcej sa kvalite služieb, rozvoji cestovného ruchu, pribúdajúcich pracovných miestach a raste lokálnej ekonomiky v kraji.“⁵

Konkrétnym príkladom pozitívneho efektu natáčania na Slovenskú ekonomiku je natáčanie zahraničného seriálu Jack Ryan. V auguste roku 2021 sa časť tretej série tohto amerického seriálu natáčala na severozápadnom Slovensku. Využitie slovenských lokácií touto americkou produkciou prinieslo Slovensku najväčšiu zahraničnú investíciu v oblasti

---

⁴ DOČEKAL, Radomír. Investiční pobídky pro filmový průmysl / Proč podporovat filmový průmysl? *Cinepur*, roč. 14 (2006), č. 47, s. 19. ISSN: 1213-516X.

⁵ TEREZKOVÁ, Anna. *Filmová budúcnosť Košického kraja predstavila možnosti pre filmárov na východe*. Online. In: Košický samosprávny kraj, 09. 06. 2022. 25. 01. 2023. Dostupné z: <https://web.vucke.sk/sk/novinky/filmova-buducnost-kosickeho-kraja-predstavila-moznosti-filmarov-vychode.html>. [cit. 2024-04-03].

filmu toho roku. Pôsobenie filmového štábu na 3 mesiace prinieslo prácu pre približne 200 ľudí a svojou aktivitou preinvestovali v krajine takmer 5 miliónov eur. Taktiež využili takmer 70 ubytovacích kapacít a stravovacích zariadení.⁶

Ku tejto situácii sa vyjadrila aj vtedajšia ministerka kultúry Slovenskej republiky, Natália Milanová, „Ak by v budúcnosti Slovensko dokázalo zabezpečiť podobným svetovým produkciám taktiež štúdiové zázemie, porovnateľný projekt by mohol stabilne zamestnať počas jedného filmárskeho cyklu (obdobie 6-9 mesiacov) viac ako 300 ľudí a preinvestovať v našej krajine takmer 50 miliónov eur.“⁷

Natáčanie zahraničných produkcií je preukázateľne prospešné pre ekonomiku štátu. Ich príchod zabezpečuje nielen prácu pre lokálnych profesionálov, využitie miestnych produkčných a postprodukčných zázemí, ale pozitívne ovplyvňuje tiež hoteliérstvo, gastronómiu a cestovný ruch.⁸

Ďalším atraktívnym faktorom pre zahraničné produkcie, ktoré majú záujem o natáčanie na území Slovenska je podpora Audiovizuálneho fondu, ktorý pre projekty realizované na Slovensku ponúka dotáciu vo výške 33% oprávnených výdavkov rozpočtu filmového projektu.⁹

Môžeme teda tvrdiť, že s rozvíjajúcim sa filmovým priemyslom prichádza aj potreba filmových kancelárií.

---

⁶ ĽUBOŠ. *Budú sa u nás točiť hollywoodske veľkofilmy? Na Slovensko prišli zahraniční filmári, diskutujú o veľkej spolupráci.* Online. In: Fontech, 21. 10. 2021. Dostupné z: <https://fontech.startitup.sk/budu-sa-u-nas-tocit-hollywoodske-velkofilmy-na-slovensko-prisli-zahranicni-filmari-diskutuju-o-velkej-spolupraci/>. [cit. 2024-04-03].

⁷ TLAČOVÁ AGENTÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Slovensko je pre filmový priemysel atraktívne, ale chýba mu zázemie.* Online. In: index.sme.sk. 19. 10. 2021. Dostupné z: <https://index.sme.sk/c/22766479/pre-filmovy-priemysel-je-slovensko-atraktivne-ale-chyba-mu-zazemia.html>. [cit. 2024-04-03].

⁸ taktiež

⁹ SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV. *Filmovanie na Slovensku.* Online. Dostupné z: <https://sfu.sk/prezentacia/filmovanie-na-slovensku/>. [cit. 2024-04-03].

2 FILMOVÉ KANCELÁRIE

Primárnou úlohou filmových kancelárií je prilákanie filmových štábov do určitého regiónu, pomôcť a poradiť filmovým produkciám s natáčaním a zefektívniť ich prínos pre daný región či krajinu. Snažia sa o vytvorenie podmienok, ktoré podporujú rozvoj audiovizuálneho priemyslu v ich lokalite.

Producenti sa snažia najmä o nájdenie nových, autentických, neobjavených lokalít zaujímavých pre filmové plátno. Filmové kancelárie sa snažia o propagáciu a sprístupnenie týchto miest. Vďaka podrobným znalostiam regiónu a sieti dlhodobo budovaných kontaktov sú filmové kancelárie (ďalej FK) cenným zdrojom informácií pre všetky filmové štáby so záujmom o natáčanie na danom mieste.¹⁰

FK môžu fungovať ako na národnej, regionálnej, tak aj komunálnej úrovni.¹¹

FK slúžia ako prvý kontakt pre filmárov. Prichádzajúcim produkciám vedia pomôcť s radou problémov. Ako príklad môžeme uviesť:

- Spolupráca pri príprave a realizácii natáčania v danom kraji
- Odporúčanie ubytovania
- Pomoc pri vybavovaní povolení – FK vie slúžiť ako prostredník medzi filmármi a domácimi úradmi a inštitúciami. Ponúka relevantné informácie o podmienkach natáčania, potrebných povoleniach a aktuálnych predpisoch.
- Odporúčanie lokácií
- Prístup k lokálnym filmovým profesionálom
- Pomoc s propagáciou filmu
- Poradenstvo o finančných a koprodukčných možnostiach¹²

---

¹⁰ CZECH FILM COMMISSION. *Regionální filmové kanceláře*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.cz/regionalni-filmove-kancelare/>. [cit. 2023-12-05].

¹¹ CZECH FILM COMMISSION. *O nás*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.cz/o-nas/>. [cit. 2023-12-05].

¹² Košice Region Film Office. *Webové sídlo*. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/sk/>. [cit. 2023-12-05].

V rámci finančnej podpory ponúkajú FK tieto možnosti: daňové úľavy, produkty a služby zdarma, spätná dotácia, filmový fond, výnimky pre produkcie, daňové vratky.¹³

Vďaka spomenutým príkladom FK uľahčia filmovým štábom prácu na filme a tým ich prilákajú do svojho regiónu. Táto interakcia je výhodná aj pre samotnú FK. Prilákanie čo najväčšieho počtu filmových štábov pomáha ekonomickému rastu miesta.

FK, známe aj pod názvom filmové komisie, sú vo svete bežnými inštitúciami. Prvé FK vznikali v USA v prvej polovici 20. storočia. Boli formované ako reakcia na potreby filmárov, ktorí od lokálnych úradov vyžadovali pomoc s koordináciou policajného zboru, diaľničnej polície, so správou ciest alebo hasičského a záchranného zboru. S ďalším rozvojom filmového priemyslu a snahou produkcií nájsť zaujímavé a netradičné lokácie sa v mnohých mestách a štátoch začala vyvíjať potreba na spojku medzi filmovým štábom a mestským zastupiteľstvom. Mestá si rovnako uvedomovali ekonomické výhody, ktoré pre nich privítanie filmárov znamená. V súčasnosti sa ich vo svete nachádza viac ako tisíc.¹⁴

Činnosť FK sa dlhodobo preukazuje ako ekonomicky výhodná pre miesto ich pôsobenia. Z krátkodobého hľadiska vedú ponúknuť zamestnanie pre miestnych, dane platiacich, rezidentov a tiež využívanie lokálnych služieb a biznisov. Z dlhodobého pohľadu môžu slúžiť na propagáciu a reklamu mesta samotného.¹⁵

Na príklad The Greater Philadelphia Film Office uvádza, že od roku 1992 ovplyvnila lokálnu ekonomiku čiastkou 6 miliárd dolárov.¹⁶

V súčasnosti majú FK svoje vlastné každoročné konferencie, rovnako ako ustálené základné pravidlá fungovania. Na regionálnej a komunálnej úrovni FK uchovávajú databázy, fotografie a internetové stránky, ktoré poskytujú priamy prístup k informáciám

---

¹³ KÖRÖSSY, Nathália a SANTOS, Evenly. *Film Commissions report 2020-2021: an overview & film tourism*. Online. In: Universidade Federal de Pernambuco. 2022. Dostupné z: <https://repositorio.ufpe.br/handle/123456789/44440>. [cit. 2024-04-03].

¹⁴ AFCL. *About AFCL*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

¹⁵ SWANN, Paul. *Cinema and the City: Film and Urban Societies in a Global Context*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd, 2001. ISBN:9780631222439.

¹⁶ THE GREATER PHILADELPHIA FILM OFFICE. *About GPF*. Online. Dostupné z: <https://film.org/about-gpfo/>. [cit. 2024-04-02].

o miestnych lokáciách, talentoch, poprípade iných relevantných zdrojoch. Udržiavajú si prehľad o nadchádzajúcich projektoch.¹⁷

Regionálne a komunálne FK svojou infraštruktúrou často pripomínajú turistické informačné kancelárie. V prípadoch niektorých menších miest, kde je nedostatok financií na prevádzku FK túto pozíciu zastávajú zamestnanci turistických agentúr.¹⁸

V praxi sa pre organizácie vykonávajúce vyššie popísanú činnosť používajú súbežne názvy filmová kancelária, ale tiež komisia, agentúra či anglické commission. Rozdiely vo fungovaní sa líšia podľa možností jednotlivých kancelárií, nie sú ovplyvnené ich názvom.

2.1 Filmové kancelárie vo svete

Po vzniku prvých filmových kancelárií v polovici 20. storočia v Amerike sa koncept filmovej komisie začal šíriť do celého sveta. V súčasnosti sú filmové kancelárie bežnou inštitúciou vyspelých zemí.¹⁹

Správa o fungovaní filmových kancelárií z roku 2022, ktorá sledovala činnosť 87 filmových komisií v období rokov 2020 až 2021 hovorí, že od roku 1949 do 2020 vzniklo ročne priemerne 2,4 kancelárií.

Predmetom výskumu tejto správy bolo 87 FK z celého sveta (vrátane Slovenska), ktoré sú súčasťou nadnárodných asociácií Association of Film Commissioners International a/alebo the European Film Commissions Network.

Väčšina komisií v tomto výskume funguje na regionálnej úrovni (37,9 %). Na druhom mieste sú FK fungujúce na národnej úrovni (20,6 %) a ďalej nasledujú kancelárie komunálne (17,2 %), krajské (10,3 %), štátne (6,8 %), provinčné (5,7 %) a iné (1,1 %).

Správa ďalej uvádza, že v jednej FK je zamestnaných priemerne 4,28 zamestnancov.²⁰

---

¹⁷ SWANN, Paul. *Cinema and the City: Film and Urban Societies in a Global Context*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd, 2001. ISBN:9780631222439.

¹⁸ KÖRÖSSY, Nathália a SANTOS, Evenly. *Film Commissions report 2020-2021: an overview & film tourism*. Online. In: Universidade Federal de Pernambuco. 2022. Dostupné z: <https://repositorio.ufpe.br/handle/123456789/44440>. [cit. 2024-04-03].

¹⁹ AFCl. *About AFCl*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

²⁰ KÖRÖSSY, Nathália a SANTOS, Evenly. *Film Commissions report 2020-2021: an overview & film tourism*. Online. In: Universidade Federal de Pernambuco. 2022. Dostupné z: <https://repositorio.ufpe.br/handle/123456789/44440>. [cit. 2024-04-03].

S neustále rostúcim počtom FK začala vznikať potreba organizácie, ktorá by tieto komisie združovala a prepájala.

2.1.1 Asociacion of Film Commissioners Internacional

V roku 1975 ako odpoveď na túto potrebu vznikla Asociacion of Film Commissioners Internacional, ktorá funguje dodnes.²¹

Asociacion of Film Commissioners Internacional (ďalej AFCI) je jediná profesionálna globálna nezisková organizácia, ktorá v rámci svojej činnosti prezentuje filmové kancelárie na národnej, regionálnej aj komunálnej úrovni. Ich aktivity združujú filmové kancelárie v rámci šiestich svetadielov.

Členské komisie tejto asociácie cez centrálny kontaktný bod ponúkajú kompletnú škálu preprodukčných a produkčných služieb pre rôzne formy audiovizuálneho formátu, či už ide o veľkonákladové či nízkorozpočtové filmy alebo videoklipy, reklamy, televízne programy a videohry.

AFCI ako kritériá správnej filmovej kancelárie uvádza:

- Filmová kancelária musí byť schválená a podporovaná vládou regiónu alebo krajiny, ktoré FK spravuje.
- Všetky služby FK sú vykonávané bez poplatku. Tieto služby sa rátajú od prvého kontaktu až po ukončenie výroby.
- Pri kontakte kancelárie a produkcie nesmie prichádzať ku konfliktu záujmov, a teda pracovník filmovej komisie nemôže byť v situácii, kedy by z pôsobenia produkcie získaval významný finančný prínos a tiež nemôže byť zamestnancom danej produkcie.

Hoci členovia ASCI reprezentujú rôznorodé miesta, spája ich jeden spoločný cieľ, a to prilákať filmárov práve do ich regiónu vďaka poskytovaniu služieb, ktoré by pre producentov bolo bez ich asistencie ťažké zohnať.²²

V rámci svojich služieb AFCI tiež ponúka katalóg členov, príručky čo najlepších praktík pre filmové kancelárie, organizuje stretnutia ako napríklad AFCI Week a Cineposium, slúži

---

²¹ AFCI. *About AFCI*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

²² AFCI. *About Film Commissions*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-film-commissions/>. [cit. 2024-04-03].

ako príležitosť pre networking a v rámci AFCI University poskytuje kurzy a certifikované školenia pre záujemcov o hlbšie poznanie fungovania filmových kancelárií.²³

2.1.2 European Film Commissions Network

Záujmy európskych filmových kancelárií zastrešuje European Film Commissions Network so sídlom v Belgicku. V súčasnosti reprezentujú 100 filmových komisií pochádzajúcich z 33 európskych krajín.²⁴

Táto asociácia vznikla v roku 2007 a jej prvé valné zhromaždenie prebiehalo v Novembri 2007 v Prahe.²⁵ Arie Bohrer, vtedajší prezident asociácie, sa ohľadom aspirácií European Film Commissions Network (ďalej EuFCN), vyjadril: „Na základe nedávnej správy z PWC sa očakáva, že v priebehu najbližších troch rokov audiovizuálny priemysel vo svete narastie na 71 miliárd eur. EuFCN bude pracovať na tom, aby Európa súťažila o podiel z tohto globálneho priemyslu.“²⁶

Okrem cieľov, ktoré môžeme vidieť pri iných asociáciách združujúcich filmové kancelárie sa EuFCN tiež snaží získavať a implementovať projekty financované Európskou úniou.²⁷ Taktiež sa snaží presadzovať myšlienky zeleného natáčania.²⁸

EuFCN každoročne usporadúva ocenenie pre najlepšiu európsku filmovú lokáciu s názvom EuFCN Location Award. Členské kancelárie môžu každoročne predložiť lokáciu z filmu alebo seriálu, ktorý sa na ich území natáčal a bol vydaný počas daného roku. Päťčlenná porota zložená z profesionálov z oboru potom vyberá 5 lokácií a z tohto zoznamu následne verejnosť vyberá jednu víťaznú lokáciu. Z voličov sa tiež vyberá jeden víťaz, ktorý získava výlet na túto výhernú lokáciu.²⁹ V roku 2020 sa medzi päť finalistov zaradila aj

---

²³ AFCI. *About AFCI*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

²⁴ EUFCN. *Members*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/members/>. [cit. 2024-04-23].

²⁵ EUFCN. *About us*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/about-us/>. [cit. 2024-04-23].

²⁶ CZECH FILM COMMISSION. *The First Board of Directors of UeFCN Has Been Selected in the General Assembly in Prague*. Online. In: filmcommission.cz. 26. 11. 2007. Dostupné z: <https://www.filmcommission.cz/en/the-first-board-of-directors-of-eufcn-has-been-elected-in-the-general-assembly-in-prague/>. [cit. 2024-04-23].

²⁷ EUFCN. *Mission*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/about-us/mission/>. [cit. 2024-04-23].

²⁸ EUFCN. *Green filming*. Online. [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://eufcn.com/green-filming/>.

²⁹ EUFCN. *EUFCN Location award*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/eufcn-location-award/>. [cit. 2024-04-23].

Banská Štiavnica, ktorá bola nominovaná Slovenskou filmovou agentúrou vďaka natáčaniu miniseriálu *Dracula* vytváraného pre spoločnosti Netflix a BBC.³⁰

EuFCN, podobne ako AFCI, poskytuje možnosti spojiť sa s európskymi filmovými kancelármi, usporadúva spoločenské akcie zamerané na reprezentáciu a networking a ponúka platformu EuFCN Academy určenú na zdieľanie zdrojov, skúseností a osvedčených postupov.³¹

---

³⁰ EUFCN. *EUFCN Location Award 2020 Finalist: Banská Štiavnica*. Online. In: eufcn.com. Dostupné z: <https://eufcn.com/eufcn-location-award-2020-finalist-banska-stiavnica/>. [cit. 2024-04-23].

³¹ EUFCN. Webové sídlo. Dostupné z: <https://eufcn.com/>. [cit. 2024-04-23].

3 FILMOVÉ KANCELÁRIE NA SLOVENSKU

História FK na území Slovenska je oproti tej svetovej omnoho mladšia a teda aj menej rozvinutá

Funkciu filmovej kancelárie na Slovensku zastávajú dve organizácie. Tými sú Slovenská filmová agentúra (ďalej SFA) a Filmová kancelária Košického kraja (ďalej FKKK). Zatiaľ čo SFA zastrešuje služby filmovej kancelárie v rámci celého Slovenska, FKKK sa zameriava na služby priamo v Košickom kraji.

Zatiaľ čo v susedných krajinách je spolupráca so zahraničnými produkciami omnoho viacej rozvinutá a má historický základ, slovenské kancelárie sa snažia s produkciami nadviazať prvotné kontakty. Audiovizuálny priemysel v tomto smere ešte nie je dostatočne rozvinutý a chýbajú filmový profesionáli, ktorí by dokázali pracovať na veľkých zahraničných projektoch. Preto v súčasnosti nie je dopyt po rozšírenej sieti regionálnych FK na Slovensku.

3.1 Slovenská filmová agentúra

Prvá slovenská filmová komisia, uvádzaná pod názvom Slovak Film Commission, bola založená v roku 2018. Vznikla ako reakcia na zmeny v podpornej schéme činností Slovenského audiovizuálneho fondu. Slovak Film Commission, v slovenskom preklade Slovenská filmová agentúra, sa stala novou organizačnou súčasťou Audiovizuálneho fondu. Audiovizuálny fond je verejnoprávna inštitúcia na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu. Ten pre jej fungovanie zabezpečuje financie v plnej výške. Pred jej vznikom jej funkciu čiastočne zastávalo Národné kinematografické centrum Slovenského filmového ústavu.³²

Slovenská filmová agentúra je prvým kontaktným bodom pre filmárov, ktorý chcú natáčať na Slovensku. Je určená pre všetkých, kto chcú na Slovensku vytvárať audiovizuálny obsah, môže ísť o celovečerný, dokumentárny, televízny seriál, reklamu alebo animovaný film.³³

Na svojej internetovej stránke SFA ako svoje hlavné ciele označuje:

---

³² SLOVAK FILM COMMISSION. *Slovenská filmová agentúra*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/slovenska-filmova-agentura/>. [cit. 2024-04-03].

³³ taktiež

- Prezentáciu Slovenska ako konkurencieschopnej filmovej krajiny, propaguje a zviditeľňuje Slovensko ako krajinu s vhodnými podmienkami pre audiovizuálnu tvorbu
- Sprostredkovať príležitosti pre slovenských filmových profesionálov
- Prezentovať individuálne regióny na Slovensku
- Posilniť dopyt po produkčných filmových službách ako sú prenájom technického vybavenia, produkčné a postprodukčné služby, atď.³⁴

Tieto ciele sa SFA snaží dosahovať aktívnou prezentáciou na Slovensku a v zahraničí pomocou ich webových stránok, tlačených materiálov a neustále aktualizovanou verejnou databázou filmovej infraštruktúry v Slovenskej republike.

Filmárom, ktorí služby SFA vyhľadávajú môže agentúra pomôcť napríklad v týchto bodoch:

- Nadviazať kontakt s miestnymi profesionálmi
- Získať informácie o natáčaní na Slovensku
- Konzultácie o dotáciách na oprávnené výdavky
- Hľadanie lokácií, vybavenie povolení na natáčanie
- Organizácia voľnočasových aktivít pre filmový štáb³⁵

SFA je tiež partnerom projektu Green Screen, ktorý má za cieľ ekologizáciu kreatívneho priemyslu zlepšením pravidiel a praxe európskeho audiovizuálneho priemyslu. Narastajúci filmový priemysel spôsobuje značnú uhlíkovú stopu, ktorú sa projekt Green Screen pomocou zavádzania ekologických postupov do filmovej a televíznej produkcie snaží znížiť. Cieľom projektu je nastaviť naprieč Európou štandard a referencie dobrej praxe, ktoré budú tvoriť pozitívny príklad aj pre iné odvetvia kreatívneho priemyslu.³⁶

V rámci svojich stránok prezentuje SFA Enviro platformu, ktorá odkazuje na projekt Green Screen. Enviro platforma ďalej obsahuje výzvu k napĺňaniu princípov trvalo

---

³⁴ SLOVAK FILM COMMISSION. *Slovenská filmová agentúra*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/slovenska-filmova-agentura/>. [cit. 2024-04-03].

³⁵ taktiež

³⁶ SLOVAK FILM COMMISSION. *Green Screen Interreg Europe*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/350-sk/green-screen-interreg-europe/>. [cit. 2024-05-01].

udržateľnej audiovizuálnej produkcie určenú filmovým profesionálom, manuál popisujúci postup práce pre trvalo udržateľné natáčanie, databázu spoločností, ktoré svojim fungovaním napomáhajú k zvýšeniu udržateľnosti filmového priemyslu a tiež odkaz na Európsku environmentálnu kalkulačku (ďalej EURECA).³⁷ Kalkulačka EURECA je nástroj vytvorený s partnerskou spoluprácou Slovenského audiovizuálneho fondu, ktorý pomáha filmovým a televíznym produkciám lepšie pochopiť ich dopad na životné prostredie a dokáže produkcie nasmerovať k využívaniu udržateľných praktík.³⁸

Slovenská filmová agentúra je členom European Film Commissions Network a Asociacion of Film Commissioners International.³⁹

SFA má dvoch zamestnancov a spolupracuje s ďalšími dvoma zamestnankyňami Audiovizuálneho fondu. Kontaktnou osobou SFA je Zuzana Bieliková, ktorá zastáva pozíciu Film Commissioner.⁴⁰

3.2 Filmová kancelária Košického kraja

Prvá a zatiaľ jediná regionálna filmová kancelária Slovenska vznikla v Košiciach. Filmová kancelária Košického kraja, v anglickom názve Košice Region Film Office, bola založená v roku 2022. Na jej čele stojí Ján Melikant, manažér kancelárie, ktorý je v súčasnosti jediným zamestnancom.

Kancelária bola založená s účelom rozvoja audiovizuálneho priemyslu v Košickom kraji. V roku 2013, kedy sa Košice stali Európskym hlavným mestom kultúry, prebiehajúce podujatia, workshopy a vynovené kultúrne priestory dali mestu podnet venovať sa kreatívnemu priemyslu hlbšie. FKKK bola vytvorená ako organizačná zložka Košického samosprávneho kraja.

V rámci svojej práce sa zameriava na propagáciu kraja, poskytovanie servisu produkciám, spracovávanie žiadostí o finančné stimuly a rozvoj audiovizuálneho priemyslu v Košickom kraji. Pre producentov zaujímavých sa o natáčanie v kraji ponúkajú databázu

---

³⁷ SLOVAK FILM COMMISSION. *Enviro platforma*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/enviro-platforma/>. [cit. 2024-05-01].

³⁸ EURECA. *About us*. Online. Dostupné z: <https://www.eurecafilm.eu/en/about-us>. [cit. 2024-05-01].

³⁹ SLOVAK FILM COMMISSION. *Slovenská filmová agentúra*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/slovenska-filmova-agentura/>. [cit. 2024-05-01].

⁴⁰ taktiež

lokácií, filmových profesionálov a kontakty na dodávateľov služieb. Produkciami týmto ušetria prostriedky, ktoré by inak museli využívať na lokačný scouting a rešerše. Ako svoj hlavný cieľ uvádza riaditeľ kancelárie budovanie dlhodobých a kvalitných vzťahov medzi FKKK a produkciami, ktoré sa do Košického kraja budú pravidelne vracat'.

Pomocou motivačných finančných mechanizmov sa svojou aktivitou pokúšajú zaujať nie len zahraničných producentov, ale tiež produkcie z ostatných krajov Slovenska.

Na svojich stránkach okrem možnosti skontaktovať sa so zamestnancami kancelárie tiež ponúkajú odporúčania na lokácie a štáb.

V rámci sekcie lokácie FFFK predstavuje potencionálne filmové lokácie v kategóriách:

- Horské cesty
- Hrady / zámky / kaštiele
- Kláštory / kostoly / kaplnky
- Mestá / dediny
- Moderné stavby
- Priemyselné / funkcionalizmus
- Vodopády / rieky / jazerá
- Vrchy / údolia / jaskyne
- Železnice / doprava⁴¹

V rámci tých ďalej predstavuje konkrétne miesta nachádzajúce sa v Košickom kraji.

Súčasťou sekcie štáb sú uvedené kontakty na filmových profesionálov Košického kraja. Kontaktovať sa dajú pozície rozdelené do týchto kategórií:

- Kamera, zvuk, grip, svetlá
- Location scout
- Ostatné služby
- Produkcia

---

⁴¹ KOŠICE FILM REGION. *Lokácie*. Online. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/sk/lokacie/>. [cit. 2024-03-12].

- Réžia, ADs, casting, skript
- Výprava, kostýmy, make-up⁴²

Po prvotnom skontaktovaní FKKK produkciou prichádza základný scouting a rešerš v rámci databáz kancelárie. Ďalej môže kancelária ponúknuť buď malý alebo veľký servis. Pri malom servise si producent zo svojej východzej krajiny so sebou prináša celý štáb a FK mu pomáha zabezpečiť lokácie, catering, dopravu, ubytovanie alebo podporu pri komunikácii s lokálnymi úradmi. Pokiaľ so sebou producent prináša len hlavné zložky štábu, FK mu zabezpečuje veľký servis, a teda okrem predom spomínaných služieb zabezpečuje aj zvyšných členov štábu. FK kvôli zachovaniu transparentnosti neodporúčajú konkrétnych ľudí, ale dokážu ponúknuť databázu miestnych profesionálov.

Už počas roku 2023 môžeme sledovať pozitívny dopad fungovania FKKK na Košický kraj. Manažér kancelárie sa vyjadril, že z pohľadu filmovej produkcie bol rok 2023 v Košickom kraji rekordný.⁴³

Prísun zahraničných produkcií kancelárii zabezpečuje aj jej forma finančnej podpory pre filmové a televízne produkcie. Filmári môžu využiť spätnú dotáciu, ktorá sa vypláca po ukončení projektu. Tá sa kalkuluje z financií využitých priamo v Košickom kraji a tiež na zamestnancov a dodávateľov z tohto kraja. Tým vzniká pre producentov vyššia motivácia zamestnávať čo najviac ľudí z Košického kraja.⁴⁴

Jedným zo súčasných cieľov FKKK je zabezpečiť kvalifikovaných členov štábu, ktorí budú schopní odpovedať štandardu zahraničných produkcií, ktoré v kraji okrem iného hľadajú aj členov štábu. Kancelária sa tiež snaží o vytváranie dostatku príležitostí pre týchto kvalifikovaných zamestnancov a tým zabrániť odchodu miestnych profesionálov do zahraničia a teda sa nepodieľať len na školení zamestnancov, ale aj vytváraní dopytu v kraji.

FKKK tiež od roku 2023 spustila projekt Filmový inkubátor, ktorý poskytuje odbornú podporu, mentorstvo a možnosť konzultovať svoje projekty s filmovými profesionálmi.⁴⁵

---

⁴² KOŠICE FILM REGION. *Štáb*. Online. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/sk/stab/>. [cit. 2024-04-23].

⁴³ MRÁZ, Mária. *Krajská filmová kancelária v Košiciach má za sebou úspešný rok*. Online. In: Kosiceonline.sk. 30. 1. 2024. Dostupné z: <https://www.kosiceonline.sk/krajska-filmova-kancelaria-v-kosiciach-ma-za-sebou-uspesny-rok>. [cit. 2024-04-23].

⁴⁴ taktiež

⁴⁵ KOŠICE FILM REGION. *Filmový inkubátor*. Online. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/filmovyinkubator/>. [cit. 2024-04-23].

4 FINANCOVANIE FILMOVÝCH KANCELÁRIÍ

FK zo zásady ponúkajú rozsiahlu škálu svojich služieb zdarma.⁴⁶

FK fungujú na základe rôznych právnych štruktúr. Správa o fungovaní filmových komisií z roku 2022 ich delí takto:

- Verejná organizácia (21,8 %)
- Oddelenie turizmu verejnej organizácie (20,7 %)
- Ekonomické oddelenie verejnej organizácie (14,9 %)
- Verejno-súkromné partnerstvá (13,8 %)
- Nezisková organizácia (8 %)
- Kultúrne oddelenie verejnej organizácie (6,9 %)
- Súkromná organizácia (5,7 %)
- Turistické a ekonomické oddelenie verejnej organizácie (2,3 %)
- Nevedia odpovedať (2,3 %)
- Iné (2,3 %)
- Oddelenie podujatí verejnej organizácie (1,1 %) ⁴⁷

---

⁴⁶ AFCI. *About AFCI*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

⁴⁷ KÖRÖSSY, Nathália a SANTOS, Evenly. *Film Commissions report 2020-2021: an overview & film tourism*. Online. In: Universidade Federal de Pernambuco. 2022. Dostupné z: <https://repositorio.ufpe.br/handle/123456789/44440>. [cit. 2024-04-03].

5 FINANCOVANIE FILMOVÝCH KANCELÁRIÍ NA SLOVENSKU

FK na Slovensku fungujú ako verejnoprávne organizácie.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2014/18/ES definuje verejnoprávne inštitúcie takto: „verejnoprávne inštitúcie“ sú inštitúcie, ktoré majú všetky tieto charakteristické znaky: a) sú zriadené na osobitný účel uspokojovania potrieb vo všeobecnom záujme, pričom nemajú priemyselnú ani komerčnú povahu; b) majú právnu subjektivitu a c) sú z väčšej časti financované štátnymi, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi alebo inými verejnoprávnymi inštitúciami; alebo ich riadenie podlieha dohľadu týchto orgánov alebo inštitúcií; alebo majú správnu, riadiacu alebo dozornú radu, v ktorej viac ako polovicu členov menujú štátne, regionálne alebo miestne orgány alebo iné verejnoprávne inštitúcie;⁴⁸

5.1 Financovanie Slovenskej filmovej agentúry

SFA je zriadená ako organizačná zložka Audiovizuálneho fondu a je teda v plnej výške financovaná z jeho prostriedkov.⁴⁹

5.1.1 Podpora Audiovizuálneho fondu

Audiovizuálny fond je verejnoprávnou inštitúciou, ktorá sa zameriava na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu na Slovensku.⁵⁰

Jednou z činností fondu je podľa zákona 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov spolupráca s orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, verejnoprávnymi inštitúciami a osobami v záujme rozvoje audiovizuálnej kultúry a priemyslu v Slovenskej republike.⁵¹ Tento odsek popisuje činnosti priamo súvisiace s činnosťou filmových kancelárií. Audiovizuálny fond ďalej ako jednu zo

---

⁴⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/24/EÚ. In: *EUR-Lex* [online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

⁴⁹ SLOVAK FILM COMMISSION. *Slovenská filmová agentúra*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/slovenska-filmova-agentura/>. [cit. 2024-05-01].

⁵⁰ AUDIOVIZUÁLNY FOND. *About us*. Online. Dostupné z: <http://www.avf.sk/aboutus>. [cit. 2024-05-01].

⁵¹ Zákon 516/2008 Z. z. z dňa 5. novembra 2008, o audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

svojich podporných činností uvádza budovanie alebo udržanie služieb v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia.⁵²

Na dodržanie týchto činností sa využíva práve práca FK.

Základné zdroje fondu sa čerpajú z dvoch kategórii. Prvou sú verejné financie, čiže štátny rozpočet, vždy v minimálnej čiastke 6 miliónov eur ročne. Druhou kategóriou sú príspevky od neštátnych subjektov, ktoré v rámci svojho podnikania využívajú audiovizuálne diela. Medzi tieto neštátne subjekty patrí:

- verejnoprávna televízia (5% z príjmov za reklamu a telenákup)
- súkromné televízie (2% z príjmov za reklamu a telenákup),
- prevádzkovatelia kín (1% z ceny každej predanej vstupenky),
- distributéri audiovizuálnych diel (1% z príjmov za distribúciu audiovizuálnych diel okrem príjmov z kín),
- prevádzkovatelia retransmisie (1% z príjmov za poskytovanie retransmisie)

Medzi zvyšné zdroje fondu patria úroky z vkladov v bankách alebo pobočkách zahraničných bánk, úroky z pôžičiek poskytnutých z prostriedkov fondu, zmluvné sankcie za neoprávnené použitie alebo zadržanie prostriedkov fondu, administratívne poplatky, finančné dary a dobrovoľné príspevky.⁵³

5.2 Financovanie Filmovej kancelárie Košického kraja

FKKK je zriadená ako organizačná zložka Košického samosprávneho kraja a jej činnosť je plne financovaná z jeho zdrojov.

V roku 2023 FKKK pracovala s rozpočtom 10 000 €. Tento rok disponuje kancelária, mimo dotačných mechanizmov, rozpočtom 40 000 €. Zvýšený rozpočet bude investovaný do školenia filmových talentov a organizáciu masterclassov zameraných na prípravu filmárov pre veľké zahraničné produkcie.

---

⁵² MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Audiovizuálny fond*. Online. In: Culture.gov.sk 21. 7. 2023. Dostupné z: <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/media-audiovizia-a-autorske-pravo/media-a-audiovizia/audiovizualny-fond/>

⁵³ Zákon 516/2008 Z. z. z dňa 5. novembra 2008, o audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

6 ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Práca filmových kancelárií na Slovensku v súčasnosti nie je detailne zdokumentovaná a pri mnohých otázkach o ich fungovaní neexistuje dostatok materiálov. Preto praktickú časť tejto bakalárskej práce tvorí rozhovor s Jánom Melikantom, manažérom Filmovej Kancelárie Košického kraja, kde odpovedá na témy vzniku kancelárie, jej fungovania, štruktúry, budúcich cieľov, jej financovania a potencionálnej budúcnosti.

Rozhovor s Jánom Melikantom prebiehal 9. 5. 2024 cez platformu MS Teams. Prepis rozhovoru je autorsky upravený.

7 PREPIS ROZHOVORU

Aký bol podnet k založeniu Filmovej kancelárie Košického kraja a prečo bola založená práve v Košickom kraji?

V roku 2013 boli Košice Európskym mestom kultúry, diali sa tu skvelé veci, boli vynovené kultúrne priestory, bola podporená kultúrna infraštruktúra, dialo sa strašne veľa podujatí, workshopov a tak ďalej. Samozrejme, že v tom bol zainteresovaný aj Košický samosprávny kraj a konkrétne odbor kultúry, kde vtedy šéfovala pani Knežová. Pri jednom z týchto podujatí sa iniciovalo stretnutie s kinom Úsmev, ktoré patrí medzi historicky jedno z najvýznamnejších kamenných kín na Slovensku. Padla tam debata aj na tému audiovizuálneho priemyslu a je pravdou, že audiovizuálny priemysel v rámci celkovej koncepcie rozvoja kreatívneho priemyslu na Slovensku sa tak trochu opomína. Je to ako nejaký biznis alebo nejaký nezávislo fungujúci priemysel, ktorý sa o seba vie postarať sám. S tým, že priestor viac dostávali výtvarníci, artoví umelci, sochári, všetci možní, ale audiovizuálny priemysel tam nejako výrazne nefiguroval.

Vtedajší riaditeľ [kina Úsmev] Lukáš Berberich absolvoval toto stretnutie s pani Knežovou a načala sa téma rozvoja audiovizuálneho priemyslu v Košickom samosprávnom kraji. Poviem to úprimne, málokto na úrovni samospráv má o tom nejakú veľmi veľkú predstavu čo to obnáša, čo to všetko znamená, aké sú možné prínosy. A tak im vlastne pán Berberich poradil, že možno by bolo fajn iniciovať stretnutie s vtedy vznikajúcou Slovenskou filmovou agentúrou alebo Slovak Film Commission, kde je riaditeľkou Zuzka Bieliková. A tam bol taký prvý nápad, že v zahraničí alebo v Európe je celkom štandardom, že v podstate tie regióny podporujú audiovizuálny priemysel skrze regionálne filmové kancelárie. A nasledovali nejaké stretnutia, práve aj so Zuzkou Bielikovou, ktorá im to vlastne potvrdila, a následne na to sa pripravila nejaká taká dosť dlhá ročná stratégia v podstate rozvoja audiovizuálneho priemyslu v Košickom samosprávnom kraji, ktorá bola trochu pozdržaná tým, že pani Knežová ako riaditeľka odboru kultúry išla na 2 a pol roka na materskú dovolenku. Medzitým ale ona zase pracovala na tej koncepcii. Takže keď sa vrátila v roku 2021, tak to predstavila kraju a kraju sa to celkom pozdávalo. Tam vznikla v podstate nejaká celá tá myšlienka.

A prečo Košický samosprávny kraj? No ja musím povedať, že Európske mesto kultúry v podstate dalo podnet kraju alebo mestu venovať sa kreatívnemu priemyslu trochu širšie a hlbšie. A ako druhý podnet, musím tu povedať fakt, že odbor kultúry, teda konkrétne pani

Knežová, má na tom veľký prínos. Filmová kancelária, aj keď figuruje ako nejaká nezávislá organizácia, tak stále sme v podstate iba nejakou malou organizačnou zložkou odboru kultúry Košického samosprávneho kraja. Aj keď to nie je najšťastnejšie nastavenie, ale aj pre rýchlosť času a nejakého administratívneho spracovania to bola v danom momente najlepšia voľba.

Vedeli by ste popísať aký je rozdiel medzi Filmovou kanceláriou Košického kraja a Slovenskou filmovou agentúrou? Ide len o to, že sa SFA zameriava na celé Slovensko a nielen na jeden špecifický kraj alebo sú tam ešte hlbšie rozdiely?

Nie som si úplne istý ako je nastavená stratégia Slovenskej filmovej agentúry. Neviem jej presnú definíciu, ale v podstate akýkoľvek audiovizuálny priemysel má 2 hlavné aspekty. Prvým z nich je domáca tvorba, čo je podpora audiovizuálnej kultúry tým, že vytvárate vlastné filmy a tak ďalej. Tu je veľmi zaujímavé, v podstate pre každý priemysel a pre rozvoj toho audiovizuálneho priemyslu, dostať ku sebe aj zahraničné produkcie. Nie všetky americké produkcie sa natáčajú v Amerike a nie všetky anglické v Anglicku a tak ďalej. Ich [Slovenskej filmovej agentúry] cieľom bolo dostať zahraničné produkcie na Slovensko. Následne tam bolo analyzované, že v podstate jedným z najvýznamnejších alebo najefektívnejších spôsobov, ako dostať tieto produkcie sú v podstate vratky, ktoré fungujú v skoro všetkých krajinách Európy. To, čo sa snaží Slovenská filmová agentúra na národnej úrovni, teda dostať zahraničné produkcie na Slovensko, tak niečo podobné sa snaží robiť aj Košická filmová kancelária.

Ďalej okrem snahy dostať zahraničné produkcie a sprostredkovať informácie ako získať možné finančné stimuly, je tu zároveň snaha ich prepojiť s nejakými dodávateľmi služieb, či sú to servisní producenti, lokační manažéri a tak ďalej, aby si oni nemuseli robiť reasearch. Agentúra im dá nejaké databázy, kde si už oni môžu presne vyhľadať s kým by chceli, nechceli a tak ďalej, spolupracovať. Zároveň je tam nejaká základná databáza lokácií, aby nejaký producent, ktorý ešte predtým, než sa rozhodne ísť vôbec na Slovensku alebo urobiť nejaký skauting, ktorí ho stojí nejaké peniaze získal predstavu, čo všetko sa dá na Slovensku nájsť. Takže je tam nejaká základná databáza tých najzaujímavejších lokácií a miest, ktoré vie Slovensko ponúknuť. Takto, respektíve podobne, to má nastavené teda aj Filmová kancelária Košického kraja ako prvá regionálna filmová kancelária na Slovensku, kde našim cieľom je, podobne ako u Slovenskej filmovej agentúry alebo aj u Audiovizuálneho fondu, v podstate rozvoj audiovizuálneho priemyslu. Zatiaľ čo

Audiovizuálny fond má aj kultúru, my tú kultúru zatiaľ v našom ciele alebo v našich prioritách nemáme nejako výrazne, ale [cieľ] je dostať zahraničné produkcie do Košického kraja a ponúknuť im takisto servis.

Trošku rozdiel je v tom, že my sa nepozeralme na zahraničné produkcie len na ako mimo slovenské produkcie. Ako zahraničné chápeme produkcie mimo Košického kraja, čiže pre nás sú zahraničné aj bratislavské produkcie, lebo sú to produkcie, ktoré by za normálnych okolností natáčali v Bratislave alebo v blízkosti Bratislavy a my by sme ich chceli dostať, aby zvažovali nakrúcanie v Košickom kraji. Snažili sme sa vytvoriť nejaké finančné mechanizmy, ktoré by týchto producentov motivovali. Takisto máme databázu dodávateľov služieb, aj keď v Košickom kraji je to trochu limitované a takisto máme aj databázu lokácií, takých tých základných, ktoré pre producenta, ktorý niečo hľadá ešte predtým ako osloví lokačných manažérov, môžu ukázať čo približne môže od Košického kraja čakať.

Vedeli by ste popísať štruktúru Filmovej kancelárie Košického kraja? Koľko má kancelária zamestnancov?

Slovenská filmová agentúra má v podstate 2 ľudí. Je tam manažérka a riaditeľka Zuzka Bieliková, asistentka Jana Smokoňová a potom ešte dve dámy, ktoré v podstate fungujú ako administrátorky, ktoré ale nie sú priamo zamestnankyňami Slovenskej filmovej agentúry, ale zamestnankyne Audiovizuálneho fondu, ktoré potom spracovávajú vratky. Ale dá sa povedať, že spolupracujú úzko so Slovenskou filmovou agentúrou.

V zahraničí je bežné, že regionálne filmové kancelárie majú cca 2 až 3 ľudí. Košická filmová kancelária je momentálne nastavená tak, že má jedného zamestnanca, alebo teda jedného člena tímu, ktorým som ja. Nie som tým nejako nadšený a mám prísľub od vedenia, že od tretieho kvartálu by mi mal pribudnúť ešte 1 človek.

Vždycky to závisí od obnosu práce. Akonáhle vy urobíte na začiatok nastavenia a databázy, či už tých lokácií alebo dodávateľov služieb, tak tá práca je potom skoro výlučne zameraná na komunikáciu s potenciálnymi producentami. Keď potenciálnych producentov máte 6, 7, 8 tak to teoreticky vie zvládnuť jeden človek. Akonáhle je projektov viac, povedzme viac ako 10, tak už je to trochu viacej. Zároveň je dôležité ako sa chcete postaviť k rôznym veciam ako je napríklad marketing, ako sú propagačné podujatia, networkingové podujatia a tak ďalej, ktoré nie sú primárnou náplňou filmovej kancelárie, ale je to

sekundárny produkt, ktorý je určite užitočný. Potom závisí do akej miery to chcete rozširovať a zväčšovať. Podľa toho si nastavíte aj personálne kapacity toho celého.

Aká je každodenná náplň práce zamestnanca filmovej kancelárie?

Keď si vy nastavíte tie procesy a všetky tieto veci, potom ďalšou náplňou práce, ktorú vy máte, je propagácia.

Slovenská filmová agentúra to má tak zvláštne nastavené, netvrdím, že zle. Sú na to špeciálne podujatia, skvelé sú filmové festivaly, industry days a tak ďalej, kde sa jednotlivé krajiny aj mnohé regionálne kancelárie prezentujú. Ja si dovoľm na základe skúseností, ktoré mám s producentami trochu spochybnit' efektivitu takýchto propagačných akcií. Keď tam idete, sú to vlastne stánky, ktoré majú veľmi peknú grafiku. Majú veľmi pekné katalógy a tam prídete na akýkoľvek veľtrh, kde máte Čechy, Maďarov, proste všetky krajiny v Európe, polovicu Ázie a takisto ďalšie krajiny. Tam iba vidíte, že 30 %, 33 %, 60 % [daňových vratiek], fotky Harrisona Forda, fotky Daniela Craiga, všetkých tých hviezd a všetci sa snažia dostať toho producenta aby šiel ku vám. Vyzerá to tak, že kdekôľvek sa rozhodnete ísť, všade je to super. My sa snažíme, aj na Slovensku, aj v regionálnej kancelárii v Košiciach, budovať, ako keby nejakú dôveru. Keď sa už niekto rozhodne, že príde, tak je o neho dobre postarané. To, čo na začiatku sľubujeme, aj relatívne dodáme. Na tom vlastne pohorelo Rumunsko, ktoré malo obrovské filmové vratky, ale bol neuveriteľný problém ich dostať v konečnom dôsledku. Tomuto sa snažíme zamedziť.

Jednou z tých hlavných činnosti filmovej kancelárie, keď už to raz nastavíte, by mala byť propagácia toho kraja ako atraktívnej filmovej destinácie. Snažíte sa aktívne vyhľadávať možnosti a príležitosti. Čiže chodiť na tie festivaly, stretávať sa s producentami a tak ďalej. A to my aj robíme. Tu má možno výhodu tá regionálna Filmová kancelária Košického kraja tým, že som ja tým zamestnancom, že ja sa s tými producentami poznám, viem, aké projekty sa pripravujú, takže ja vlastne s nimi aktívne komunikujem, či by teda zvažovali realizáciu nejakého toho svojho budúceho projektu do Košického kraja.

Nie je to úplne klasické „9 to 5“, kedy ráno prídem, zavolám si s producentom A, B, C a budem s ním komunikovať. Ale stále tam sú nejaké nuansy, ktoré môžete stále vylepšovať - databázy a tak ďalej. Keď už to raz máte nastavené, tak je to potom o tých projektoch a tých príležitostiach, ktoré tam máte. Potom je to o osobnom nastavení človeka, o kontaktoch,

ktoré má, o príležitostiach a možnostiach ktoré má. A podľa toho sa dá nastaviť celý workflow.

Ja napríklad nie som zamestnaný v regionálnej filmovej kancelárii na plný úväzok, ale iba na polovičný, myslím si, že je to postačujúce.

Dá sa teda povedať, že jednou z ambícií, ktoré máte je budovať dlhodobé vzťahy a aby sa produkcie do Košického kraja vracali.

Áno, je to alfa a omega. Nie je v našom záujme sem dotiahnuť čo najviac produkcií, ale skôr ak už sem nejakú produkciu dotiahneme, tak jej poskytnúť čo najkvalitnejší servis. Ak by som si ja mal vybrať, či tu budem mať 4 produkcie, ktoré nebudeme mať šancu pokryť alebo jej ponúkneme len základný servis alebo tu budeme mať 1 produkciu, ktorá od nás odíde spôsobom, že ktokoľvek sa ich opýta na Slovensko, tak povie, že určite áno, alebo ešte dokonca ten lepší prípad, že v podstate oni prezentujú na základe nejakého dialógu, ktorý sa otvorí medzi dvoma producentami, ktorí sa dennodenne stretávajú v celom svete, že počujte, to Slovensko je fakt v pohode a proste keď máte možnosť tak choďte tam, lebo je tam plný servis, je to efektívne a nebudete ľutovať, je tam o vás dobre postarané. Povedal by som, že toto je pre nás ten najdôležitejší aspekt tohoto.

Jednou z výhod pre produkcie je, že kancelária je v kontakte s rôznymi úradmi v rámci mesta. Ako to funguje u Vás? S kým ste schopní sa skontaktovať?

Tu poviem, že máme ešte rezervy. Tým, že ja som robil napríklad aj lokácie na niektorých veľkých projektoch, tak viem ako sú tie veci na tom nastavené a tak ďalej, a tu viem, že sú rezervy. Viem, že napríklad Brno to má skvelo nastavené. A chceli by sme to tiež posunúť niekde bližšie. Tým, že sme zriadení pod krajom, tak máme otvorené dvere všade, vedia o nás. Ale aby sme vedeli nejakú reálne pomáhať... tie procesy by mohli byť lepšie nastavené. Zatiaľ sme v takej polohe, že máme kontakty na tie najdôležitejšie osoby na rôznych úradoch. Keď niekto povie, že chce ísť točiť tam a tam a potrebuje povolenie od tohto a tohto úradu, tak povieme jasné, tu je tento pán tu je táto pani, tej zavolajte a tak ďalej. Tu sme to trochu nastavovali, vypýtali sme si tie kontakty, dali sme im avíza, absolvovali sme nejaké stretnutia, ale tie procesy by mohli byť nastavené ešte trochu lepšie. Vyslovene predpripraviť aj tie tlačivá, vedieť úradníkov presne nachystať na možné riziká a možné požiadavky zahraničných alebo aj lokálnych produkcií, ktoré by sa mohli na nich obrátiť.

Tu je trošku rozdiel, aby som povedal aj že prečo v Čechách je tých filmových kancelárii 11, prečo je na Slovensku iba 1? No, aspoň z môjho pohľadu, lebo ja považujem akože Čechy za krajinu, kde je ten audiovizuálny priemysel veľmi rozvinutý a ktorá je atraktívna pre tie zahraničné produkcie už v podstate aj z historického hľadiska oveľa oveľa dlhšie. Tým, že tam bol v podstate kopec produkcií, ktoré sa teda situovali zo začiatku výrazne do Prahy, tak tam videli tie kraje potenciál, aby si niečo ukvapli aj pre seba.

U nás kraje zatiaľ nemajú nejakú veľkú motiváciu, aj keď mi bolo avizované, že možno by sa do toho pustili.

Ako prebieha spolupráca, keď Vás niekto kontaktuje? Povedzme, že príde zahraničná, mimoslovenská, produkcia, ktorá by chcela natáčať celovečerný hraný film a pokúsi sa Vás kontaktovať. Ako to približne prebieha?

V základe, keď nás kontaktujú, tak sa pýtame, že čo je to v podstate za projekt, aké by mali požiadavky na lokácie, to je alfa a omega, že či to vlastne vôbec vieme nájsť. Alebo že čo by chceli. Toto im ponúkame, či už nejaký základný skauting v rámci našich databáz a tak ďalej, niektoré veci vieme ponúknuť, aj keď ich nemáme ešte v databáze, ale to sú iba google fotky alebo nejaké veci z internetu, ktoré nechceme používať na našej stránke. Na našej stránke používame iba vyslovene fotografie, ktoré si sami nafotíme. Ale keď niekto vyslovene povie, že hľadá niečo, čo v tej databáze nemáme, lebo nám to neprišlo adekvátne, napríklad elektrárne, ktoré nie každý chce, takže ich nemáme nafotené. Ale keby niekto povedal, že má záujem konkrétne o elektrárne alebo vodné elektrárne, tak im pošleme fotky a spravíme základný research.

Následne na to komunikujeme o možnostiach nejakého štábového nasadenia, akú by mal [klient] predstavu o zložení štábu, či si plánuje celý svoj štáb doniesť so sebou. My v podstate v prípade tých servisných produkcii rozlišujeme ako keby také tie 2 základné servisy, veľký a malý servis. Malý servis je v podstate vtedy, kedy celý štáb príde sem, je odniekiaľ daný, väčšinou z krajín toho producenta a my mu zabezpečujeme iba support, čiže lokácie, ubytovanie, catering, doprava, proste niečo, čo sa mu fakt neoplatí brať zo svojej domácej scény. To je malý servis. Alebo prípadne vieme robiť veľký servis, čiže on [producent] si donesie režiséra, kameramana, hlavných hercov a zvyšok by už mal záujem brať od nás. Toto je to základné nastavenie. Keď sa zistí aké by mal požiadavky, tak mu dáme vlastné databázy, čisto iba databázy. Nemôžeme nikoho odporučiť. To je taký trošku

konflikt záujmov, lebo zase na jednej strane my ako filmová kancelária máme záujem, aby ten klient, teda producent, odchádzal maximálne spokojný, ale zase na druhej strane nemôžeme nikoho preferovať, lebo by to bolo narušenie nejakej transparentie a férovosti na trhu. Funguje to ale tak, že máme v rámci tej databáze nejaké CVčka, nejaké referencie a tak ďalej, čiže na základe toho celého si vie ten producent rozhodnúť, koho osloví. Ale my by sme nemali byť v tej pozícii, aby sme niekoho odporúčali, je to taký trošku konflikt. Je to trochu na hrane, ale hovorím, my sa snažíme vypýtať si požiadavky, úroveň a nejako to zúžiť na základe tých požiadaviek.

Potom tiež odporúčame ubytovania a podobné veci.

V konečnom dôsledku to je o tom, čo je pre producenta najvýhodnejšie. Produkcia v tom danom kraji, pokiaľ tam nie je vyslovene požiadavka, že to musí byť Spišský hrad alebo Pražský hrad, čo ale väčšinou scenáristi vedia prepísať, nemusí nатаčať. Podstatné sú tam potom tie peniaze. Tu vstupuje či už filmová agentúra alebo my [Filmová kancelária Košického kraja]. Filmová agentúra tu iba ponúka možnosti finančných stimulov, ktoré už potom preberá Audiovizuálny fond. U nás na kraji to zabezpečuje regionálna filmová kancelária. Máme nejaké finančné stimuly a potom zabezpečujeme aj administratívne plnenie alebo zabezpečenie tohoto celého.

A potom keď príde [produkcia] sa tam niekedy ideme pozrieť, máme to v popise práce, s našim pánom predsedom si urobíme pár pekných fotiek.

Za normálnych okolností je to tak, že v istom momente preberie celú produkciu nejaký producent, lebo my na to nemáme kapacitu a ani to nie je našim plánom.

Ak sa ešte môžem vrátiť k porovnaniu s Českom. Myslíte, že okrem filmovej histórie, ktorú má Česko viac rozvinutú oproti Slovensku, sú tam ešte nejaké ďalšie dôvody, prečo zatiaľ čo v Česku je regionálna filmová kancelária takmer v každom kraji, na Slovensku je len jedna? Nie je na Slovensku ambícia vytvoriť ďalšie filmové kancelárie alebo na to nie je dopyt?

Nie je dopyt. Nie je na to dopyt, poviem vám pravdu. Je to ťažké porovnávať. Záleží ako sa na to celé pozriete, sú tam 2 aspekty toho celého. Jeden, ktorý využívajú mnohé a je veľmi dôležitým aspektom toho celého, je propagácia kraja. Nemá to nič spoločné s rozvojom audiovizuálneho priemyslu a tak ďalej. Je to čisto iba marketingová záležitosť, lebo váš kraj sa dostane do filmov. Keď sa rozhodnete nejaký film podporiť, neviem, 200 000€ alebo 300 000 € , je to relatívne veľa, ale ak sa bude odohrávať 10 minút filmu alebo

aj pol hodina alebo nedajbože celý film vo vašom regióne a uvidí ho 20 miliónov ľudí po celom svete a bude sa naňho pozerat' 90 minút, tak je to určite lepšia reklama ako keby ste urobili krátke youtubové travel spots video a zaplatili si youtubovú reklamu do celej Európy alebo v Eurosporte alebo ja neviem do nejakých celosvetových médií. To by ste sa nedoplatili, respektíve bolo by to výrazne drahšie. A zrazu tu máte za 200 000 € 90 minút krásne lokácie. Je to super marketing a je to super promo. Častokrát pre ten kraj je cestovný ruch prioritou, je to potenciálny aspekt získavania ďalších dodatočných príjmov a zvyšovanie životnej úrovne v danom regióne. Čiže pre každý kraj by malo byť zaujímavé podporovať a snažiť sa dostať akože ten tvoj kraj do kvalitných filmov, lebo je to výborná a lacná reklama.

To je prvý aspekt, druhý aspekt, ktorý hovorím, že niektoré regionálne kancelárie majú, niektoré to nemajú, je rozvoj audiovizuálneho priemyslu. Aby ten daný región vedel a bol schopný tu pritiahnúť produkciu aj skrze tú infraštruktúru, tých kvalitných remeselníkov. Ale nielen možno pritiahnúť, ale časom aj vytvárať vlastné hodnotné diela. Časom, keď tam máte kvalitných kameramanov, kvalitných strihačov a tak ďalej, tak je samozrejme normálne, že tam začnú vznikať kvalitné filmy. To je teda aj našim dosť veľkým zámerom.

Neviem teraz nejako reálne zhodnotiť, že niektoré konkrétne kancelárie fungujú tak alebo onak, ale častokrát je to spojené s možnosťami infraštruktúry a tých remeselníkov. Je mi jasné, že pre kraje, ktoré majú malé krajské mestá a nemajú žiadnu históriu filmových škôl a filmových profesií sa bude ťažko dostáva na tú druhú úroveň rozvoja audiovizuálneho priemyslu. U nás to na začiatku bolo tak isto, uvažovali a mali sme aj dosť veľký konflikt na kraji ako docieľiť ten rozvoj. Stretol som sa s jedným táborom etablovaných kreatívnych konzultantov, ktorí chceli vytvárať huby, chceli vytvárať inkubátory, akcelerátory, rôzne networkingové aktivity. Aby v podstate celá tá kultúra alebo ten audiovizuálny priemysel išiel zospodu. A ja to chápem a je to pekné, ale v konečnom dôsledku, keď to urobíte touto cestou, tak sa stane to, že začnú u vás vyrastať talenty a šikovní ľudia, ktorí sa ale nebudú mať kde realizovať, čiže oni časom odídu. Napríklad Praha, Bratislava, Budapešť, Londýn, New York. A takto budete zacyklený stále dokola, alebo budete mať ten druhý aspekt a to je to, že dať im príležitosti, možnosť sa realizovať, možnosť práce, nejaké finančné stimuly a tak ďalej a oni [pracovné pozície] v podstate vzniknú, lebo budú nútené vzniknúť, lebo ten trh si to vyžiada. Nebudete sa snažiť tam niekde niečo tlačiť, lebo keď niečo vytvoríte a nie je po tom dopyt, tak tá ponuka odíde tam kde ten dopyt je.

Ako je financovaná Filmová kancelária Košického kraja? Zatiaľ čo Slovenská filmová agentúra vznikla ako organizačná zložka Audiovizuálneho fondu, a je teda financovaná z jeho prostriedkov, ako to funguje pri FKKK? Je financovaná z viacerých prostriedkov alebo iba z jedného?

Financuje nás košický samosprávny kraj. Minulý rok sme fungovali s rozpočtom 10 000 €, tento rok fungujeme s rozpočtom asi 40 000 €, teda mimo dotačných mechanizmov. S tým, že pomocou tých 40 000 € sme sa teraz snažili vytvoriť dopyt. Prídu sem produkcie a chcú ľudí a tak ďalej. A teraz narážame samozrejme na ten druhý problém, a teda že tí ľudia tu nie sú. V tomto roku sme sa chceli zamerať v tej ďalšej fáze na vzdelávania, aby sme vlastne tých ľudí tu pripravili a vzdelávali pre produkcie. Ľudia tu nemajú skúsenosti s veľkými projektami. Zahraničné produkcie tu väčšinou využívajú len asistentov. Keďže sa snažíme nielen o marketing, ale aj o rozvoj audiovizuálneho priemyslu, je pre nás dôležité, aby si štáby alebo produkcie brali čo najviac lokálnych ľudí do svojho štábu.

V Košickom kraji je strašne veľa šikovných ľudí, ktorí sa venujú audiovizuálnemu priemyslu, skôr by som povedal že to je videotvorba, lebo tým že tu nie je dopyt po jednotlivých profesiách, tak je tu veľa šikovných ľudí, ktorí sa filmu alebo digitálnej tvorbe venujú a rozumejú, ale povedal by som, že na takej základnej úrovni. Veľa šikovných ľudí, ktorí si napíšu scenár, urobia si samozrejme aj kameru, postaví sa k tomu dve lampy, dajú mikrofony, potom si to zostrihajú, ogradujú, dajú si tam hudbu a zoberú 1/10 ceny oproti tomu keby to mal byť človek, ktorý urobí proste tú svoju zložku. A týchto ľudí je v Košiciach strašne veľa. Sú šikovní, ale nemajú znalosti a skúsenosti v tých jednotlivých pozíciách ako sú 1st AC, 2nd AC, gaffer, videooperátor, DIT a podobne. Oni to vedia robiť na tej základnej úrovni, tušia že čo je napríklad ostrenie, ale nemajú ten vyšší level, ktorý si vyžaduje nejaká väčšia produkcia, a to malo byť tento rok naším cieľom. Preto sme mali aj navýšený rozpočet, robiť masterclassy, kde v podstate stačilo by sa len týždeň aj menej, venovať pred tou produkciou a jasne povedať: ako 1st AC alebo 2nd AC budete mať na starosti toto a toto a toto, keďže sa to bude robiť na Arri Alexu, tak toto sú možnosti s takýmito optikami a tak ďalej, takže keď príde ten producent, tak má nachystaných ľudí.

Aký máte názor na potenciálnu budúcnosť Vašej kancelárie vzhľadom na to, že v súčasnosti sa situácia v audiovizii na Slovensku mení s ohľadom na zrušenie verejnoprávnej televízie? Zdá sa, že nás čaká neurčité obdobie, ktoré bude plné zmien. Snažíte sa robiť nejaké kroky,

aby ste sa tomu vyvarovali alebo máte naopak pocit, že pre vás je to postavenie v rámci Košického kraja stabilné?

No ťažká otázka. Je to povedzme nejaká politická vôľa, samozrejme. Akože napríklad Čechy a Praha, Budapešť, Maďarsko tým, že majú historicky omnoho viacej skúseností, ktoré boli tiež z časti motivované aj tými vratkami, sa už dostali do polohy, teda hlavne tí Maďari, že oni v podstate už ani nepotrebujú tie vratky. Tí ľudia chodia do tých budapešťských štúdií, alebo do tých pražských štúdií, preto, lebo vedia, že sa to tam urobí dobre. Možno tam je drahšie, ale vieme, že tie pražské štáby a budapešťské štáby vedia, majú skúsenosti s tými vyslovene veľkými áčkovým produkciami. Keď sa všade rozhliadnete, tak tých filmov a audiovizuálneho obsahu sa tvorí čoraz viac. Nástup streamovacích platforiem bol obrovský a ten obsah stále bude treba tvoriť. Čiže v konečnom dôsledku je niekedy producent nútený pozerat' sa nielen že kde je to najlacnejšie, ale aby to vôbec urobil. Niektoré štúdiá sú vybookované na niekoľko rokov dopredu, keď proste potrebuje [producent], ísť tam, kde by to mohol spraviť. Zatiaľ čo tá Praha a Budapešť to vie prilákať na základe toho aspektu, že to vedia spraviť. My Slováci to nemáme zatiaľ. My sa snažíme sem dostať tie produkcie skôr kvôli tomu, nazvime to jednoduchšie produkcie, pretože to je lacné. Z tohto dôvodu je pre nás veľmi dôležité čo sa týka tých zahraničných produkcí, aby fungoval ten vratkový systém. Do akej miery to je akože dané, to neviem.

Ale povedzme, že progresívne alebo liberálne smerovanie, alebo ten aspekt politického spektra, funguje na nejakej báze inovácií a rozvoja podnikateľského prostredia. Tam je tá budúcnosť celkom ok, bavíme sa Oľano, SaS, Progresívne Slovensko a celé toto spektrum. Čiže keď budú oni, tak to je v pohode. Teraz otázka je, čo tá druhá strana. Tu si treba uvedomiť jednu vec, aspoň minimálne na Slovensku, vratkový systém a Audiovizuálny fond vznikol za vlády Smeru, čiže oni boli tí, ktorí prišli s týmto motívom – Fico, Kaliňák a Maďarič, ktorí dali zelenú tomuto celému nápadu. Aj jedna strana, aj druhá strana sú akože safe, nazvime to. Problém tam teraz robí ten, ktorý je tam akože za kultúru, ale verím, že to ohrozenie alebo riziko je tam skôr by som povedal dočasné. Verím tomu, že to pôjde ďalej. Pokiaľ tam vyslovene neprídu nejakí pro-ruskí [politici], tak je to stále strašne sexy agenda. Teraz sa točí Samuel L. Jackson a Batista v Bratislave, každý sa s ním chce vyfotiť, to by musel byť politik na inej úrovni, ktorý by toto nechcel mať u seba na dvore, čiže ja by som sa toho nebál.

Bojím sa skôr toho čo spraví umelá inteligencia a do akej miery bude schopná nahradiť niektoré produkcie a tam sa potom všetci môžeme báť. Ak toto nastane, nehovorím že 100

% produkcie bude zrazu AI, ale stačí, že sa uberie 30 percent filmovej produkcie, ktorú potom preberie umelá inteligencia a mnohí prideme o prácu. Lebo tá bude vždycky lacnejšia ako ubytovať, nakrmiť a zaplatiť 100členní štáb na 50 dní.

Takže pre Vás je v súčasnosti najväčšia hrozba práve AI.

Akože hej, ale v konečnom dôsledku, napriek tomu, že my máme filmovú kanceláriu, nepozerám sa na filmovanie na Slovensku, pozerám sa vyslovene na filmovanie v Košiciach, ide o to, že je to rozhodnutie vedenia, zastupiteľstva a tak ďalej, že ideme presne touto cestou. Najväčšie riziko pre Košice je to, že zrazu povedia, že nie, že toto nie je cesta, ktorou chceme ísť. Tým, že nie sme zriadení nejakým významným zákonom a že stačí nejakých 50 hlasov z nejakého počtu 70 krajských poslancov na zrušenie, tak tam je najväčšie riziko, že keď sa to niekomu prestane páčiť, aj keď neviem prečo, ale proste môže sa to stať. Alebo potom ešte ďalšia vec je samozrejme, že proste ten politický vplyv je pre nás dosť vysoko rizikový.

Neviem si to predstaviť, pre nás je to podstatné a je tou najlepšou reklamou dôvera, ktorú vy získate v tých zahraničných kruhoch. A teraz keď si to tak uvedomujem, tak máte pravdu. V podstate tým, že teraz tam je tá politická situácia, a politika ovplyvňuje beh týchto inštitúcií, či už je to Audiovizuálny fond, alebo tá regionálna kancelária, tak oni môžu vplývať. A môže sa stať presne to, čo sa stalo v Rumunsku pred tromi alebo piatimi rokmi, že produkcie tam prestali chodiť. Nie preto, že by Rumuni neboli šikovní, že by tam nemali pekné lokácie a tak ďalej. Ale že sľúbili niečo, čo potom politici stopli. Alebo nedodržali byrokrati a administrátori rôznych programov z nejakých politických dôvodov. Keď sa raz dostanete do veľmi nepríjemnej situácie, že v podstate vy niekomu niečo sľúbite a máte to aj na papieri a potom ten producent sem príde a vy mu to neviete dodať, lebo niekto sa rozhodol, že mu to proste nedodáte a je to mimo vašej právomoci alebo čohokoľvek, tak vy ho stratíte. Ale nestratíte len toho jedného producenta, ale stratíte aj tých ďalších producentov, ktorí sa dozvedia, že nechodte tam, oni vám nasľubujú, ale potom nič nedodajú. A takto sa môžete odpáliť na 5 rokov. Hovorím, to je presne rumunský príklad, ktorý teraz veľmi, veľmi ťažko začínajú znova získavať nejaké produkcie naspäť. A znova musia získavať dôveru a je fakt, že tam producenti neradi chodia. Keď si môžu vybrať, že pôjdu niekde inde, tak radšej pôjdu inde než do toho Rumunsku, lebo tam proste nedôverujú. Je to fakt veľa o tej dôvere, čiže tá politika tam má preda len, som si teraz uvedomil, vysoký vplyv, ale skôr na tej úrovni toho vzťahu k tým, nazvime to, klientom alebo s tým

producentom. To je riziko, máte pravdu, tých politikov vy neviete ovplyvniť. Ale väčšinou to je raz za 4 roky, takže ak to raz dostanete a máte dobré karty tak viete, že ďalšie 4 roky to môže byť v pohode.

8 ZHRNUTIE

Vo forme rozhovoru hovorí Ján Melikant o tom, ako bola Filmová kancelária Košického kraja vytvorená na základe podnetov, ktoré vznikli už v roku 2013, kedy boli Košice Európskym hlavným mestom kultúry. Pri popisovaní rozdielov medzi SFA a FKKK vysvetľuje aj dva hlavné aspekty audiovizuálneho priemyslu, a teda domácu tvorbu a a potrebu prilákania zahraničných produkcií, na čo sa využíva systém vratiek, a ďalej snaha prepojiť produkcie s domácimi dodávateľmi služieb, čo môže obsahovať kontakty so servisnými producentmi, lokačnými manažérmi a predanie databázy lokácií.

Opisuje štruktúru ako SFA, ktorá má dve zamestnankyne a ďalšie dve zamestnankyne Audiovizuálneho fondu, ktoré s nimi úzko spolupracujú, tak FKKK, ktorá má v súčasnosti jediného zamestnanca, ktorý je zamestnaný na polovičný úväzok, ale v blízkej dobe má ambíciu získať ďalšieho zamestnanca. Hovorí o tom, ako nastavenie FK a počet jej zamestnancov závisí od obnosu práce. Prvotným bodom práce je vytvoriť stránky a databázy lokácií a dodávateľov. Po dokončení týchto úvodných prác už je ďalším bodom komunikácia s klientom, kedy obnos práce závisí od počtu potencionálnych produkcií v kraji.

Vysvetľuje, že prioritou nie je pritiahnúť čo najväčší počet produkcií, ale poskytnúť čo najkvalitnejší servis, aj na úkor nižšieho počtu obslužených produkcií. Za dôležitý faktor pokladá kvalitný servis, ktorý bude ďalej fungovať ako samostatná reklama pri dialógoch rôznych producentov.

Po nastavení základných procesov ako sú stránky a databázy je hlavnou úlohou FK propagácia. Tá môže prebiehať na akciách ako sú filmové festivaly a industry days, ale tieto formy propagácie môžu byť nedostatočné vzhľadom na vysoký počet FK na týchto akciách. Preto je hlavným cieľom FKKK budovať si dlhodobú dôveru s produkciami, ktoré sa budú na základe kvalitného servisu do krajiny pravidelne vracat'.

Pri kontaktoch s miestnymi úradmi pán Melikant vníma medzery. Vďaka zastrešeniu krajom má kancelária dobré kontakty s miestnymi úradmi, ale pracovníci nie sú pripravení na konkrétne situácie, ktoré pri natáčaní môžu vzniknúť, preto ich v budúcnosti FKKK plánuje nastaviť lepšie.

Keď produkcia kontaktuje FK, spolupráca začína výberom lokácií, ktoré FK dokáže ponúknuť. Ďalej môže zabezpečiť či už malý, alebo veľký servis. Pri malom servise pomáha s výberom ubytovania, dopravy, cateringu. Pokiaľ si produkcia so sebou nedonesie z

východzieho miesta plný štáb, FK im tiež dokáže ponúknuť kontakty na miestnych profesionálov.

Natáčanie zahraničných produkcií dokáže pre kraj slúžiť ako výhodná reklama. Investície, ktoré kraj poskytne pre natáčanie filmu, ktorý zobrazí miestne lokácie vysokému počtu divákov vedia byť z dlhodobého hľadiska lacnejšie ako vytvorenie samostatnej reklamy a jej predávanie na rôzne platformy.

Pri porovnávaní s okolitými krajinami, hlavne s Českou republikou, hrá rolu vo veľkej miere dlhšie trvajúca filmová história, ale tiež nedostatok dopytu. Na Slovensku sa v súčasnosti nenachádza dostatok filmových profesionálov, ktorí by svojimi službami vedeli poskytnúť veľkým zahraničným produkciám svoje služby. Preto je jedným z ďalších cieľov FK KK vzdelávanie potencionálnych pracovníkov a zabezpečenie dostatku pracovných príležitostí, aby sa zabránilo ich odchodu do väčších miest.

FK KK je založená ako organizačná zložka Košického samosprávneho kraja a teda je financovaná z jeho zdrojov. Minulý rok pracovala s rozpočtom 10 000 €, tento rok je rozpočet navýšený na sumu 40 000 €, s výnimkou dotačných mechanizmov, ktoré majú slúžiť na vzdelávanie ľudí a zvýšenie dopytu.

Ján Melikant nepokojnú politickú situáciu na Slovensku a zmeny v kultúrnom sektore, konkrétne zrušenie verejnoprávnej televízie a návrh financovať novú štátnu televíziu zo štátneho rozpočtu, zatiaľ nepovažuje za ohrozenie ich fungovania. Vyjadruje sa, že bez ohľadu na to, na ktorú stranu sa súčasný politický systém nakláňa, ekonomický prínos FK je výhodný pre všetky strany a preto pokiaľ nepríde k nástupu extrémistických strán, existencia FK na Slovensku by nemala byť ohrozená.

Za väčšiu okamžitú hrozbu pokladá nástup umelej inteligencie, ktorá by pri nahradení práce zamestnancov dokázala produkciám ušetriť značnú časť rozpočtu, ale tiež by spôsobila stratu práce mnohých filmárov.

Uvedomuje si ale, že nekludná politická situácia dokáže narušiť dôveru, ktorú sa snažia so zahraničnými produkciami nadväzovať a udržiavať.

ZÁVER

Cieľom tejto práce bolo popísať význam a fungovanie filmových kancelárií a zamerať sa na ich miesto v Slovenskej republike. Vysvetlenie ich fungovania má slúžiť pre všetkých filmárov so záujmom o využitie ich služieb, ale tiež ako zdroj informácií pre všetkých so záujmom o pochopenie fungovania audiovizuálneho priemyslu.

Bakalárska práca začína popisom filmového priemyslu a toho ako dokáže ovplyvniť krajinu, v ktorej sa určitý snímok natáča. Pokračuje popisom týchto skutočností na konkrétnych príkladoch zo Slovenskej republiky. Uvádza, prečo je natáčanie filmov pre krajinu prospešné a tým priamo nadväzuje na potrebu filmových kancelárií, ktoré s prilákaním nových natáčaní dokážu pomôcť.

Ďalšia kapitola nadväzuje vysvetlením toho, čo filmové kancelárie sú. Práca popisuje ich vznik, význam a fungovanie. S narastajúcim počtom filmových kancelárií vznikli asociácie, ktoré ich aktivity združujú, preto je súčasťou tejto kapitoly popis dvoch najvýznamnejších asociácií tohto typu.

Ďalej pokračuje popis konkrétnych filmových kancelárií na Slovensku, a teda Slovenskej filmovej asociácie a Filmovej kancelárie Košického kraja. Okrem internetových a literárnych zdrojov vypísaných v zozname literatúry tieto kapitoly obsahujú aj informácie obsiahnuté v rozhovore, ktorý je súčasťou praktickej časti.

Záverečné kapitoly sa venujú tomu odkiaľ filmové kancelárie získavajú finančné zdroje potrebné na ich prevádzku. Rozlišujú rôzne právne štruktúry na základe ktorých môžu byť kancelárie zriadené a popisujú konkrétne financovanie dvoch kancelárií nachádzajúcich sa na Slovensku.

Praktická časť obsahuje prepis rozhovoru s Jánom Melikantom, manažérom Filmovej kancelárie Košického kraja. Ten obsahuje informácie o založení a fungovaní košickej filmovej kancelárie. Ďalej rozhovor nahliada do problematiky nízkeho počtu filmových kancelárií na Slovensku v porovnaní s okolitými krajinami, popisuje súčasnú situáciu v slovenskej audiovizii, rozvádza princíp financovania tejto kancelárie a na čo je využívaný tohtoročný plánovaný rozpočet. Posledným bodom, ktorému sa rozhovor venuje je potencionálne budúce fungovanie slovenských filmových kancelárií vzhľadom na meniacu sa politickú situáciu na Slovensku, zrušenie verejnoprávnej televízie a jej následné financovanie zo štátneho rozpočtu, ale aj potencionálna hrozba, ktorú predstavuje umelá inteligencia.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

AFCI, *About AFCI*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-afci/>. [cit. 2024-04-03].

AFCI. *About Film Commissions*. Online. Dostupné z: <https://afci.org/about-film-commissions/>. [cit. 2024-04-03].

AUDIOVIZUÁLNY FOND. *About us*. Online. Dostupné z: <http://www.avf.sk/aboutus>. [cit. 2024-05-01].

CZECH FILM COMMISSION. *O nás*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.cz/o-nas/>. [cit. 2023-12-05].

CZECH FILM COMMISSION. *Regionální filmové kanceláře*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.cz/regionalni-filmove-kancelare/>. [cit. 2023-12-05].

CZECH FILM COMMISSION. *The First Board of Directors of UeFCN Has Been Selected in the General Assembly in Prague*. Online. In: filmcommission.cz. 26. 11. 2007. Dostupné z: <https://www.filmcommission.cz/en/the-first-board-of-directors-of-eufcn-has-been-elected-in-the-general-assembly-in-prague/>. [cit. 2024-04-23].

DOČEKAL, Radomír. Investiční pobídky pro filmový průmysl / Proč podporovat filmový průmysl? *Cinepur*, roč. 14 (2006), č. 47, s. 19. ISSN: 1213-516X.

EUFCN. *About us*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/about-us/>. [cit. 2024-04-23].

EUFCN. *EUFCN Location Award 2020 Finalist: Banská Štiavnica*. Online. In: eufcn.com. Dostupné z: <https://eufcn.com/eufcn-location-award-2020-finalist-banska-stiavnica/>. [cit. 2024-04-23].

EUFCN. *EUFCN Location award*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/eufcn-location-award/>. [cit. 2024-04-23].

EUFCN. *Green filming*. Online. [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://eufcn.com/green-filming/>.

EUFCN. *Members*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/members/>. [cit. 2024-04-23].

EUFCN. *Mission*. Online. Dostupné z: <https://eufcn.com/about-us/mission/>. [cit. 2024-04-23].

EUFCN. Webové sídlo. Dostupné z: <https://eufcn.com/>. [cit. 2024-04-23].

EURECA. *About us*. Online. Dostupné z: <https://www.eurecafilm.eu/en/about-us>. [cit. 2024-05-01].

HOBİKOĞLU, Elif Haykır, İNCEKARA, Ahmet, ŞENER, Sefer. Economic Evaluation of the Film Industry in Terms of Strategic Management within the Scope of the Creative Innovative Industries: The Case of Turkey. Online. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2013, 99, s. 636–647. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813039797?via%3Dihub>. [cit. 2024-04-03].

KÖRÖSSY, Nathália a SANTOS, Evenly. *Film Commissions report 2020-2021: an overview & film tourism*. Online. In: Universidade Federal de Pernambuco. 2022. Dostupné z: <https://repositorio.ufpe.br/handle/123456789/44440>. [cit. 2024-04-03].

KOŠICE FILM REGION. *Filmový inkubátor*. Online. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/filmovyinkubator/>. [cit. 2024-04-23].

KOŠICE FILM REGION. *Lokácie*. Online. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/sk/lokacie/>. [cit. 2024-03-12].

KOŠICE FILM REGION. *Štáb*. Online. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/sk/stab/>. [cit. 2024-04-23].

Košice Region Film Office. Webové sídlo. Dostupné z: <https://kosicefilmregion.sk/sk/>. [cit. 2023-12-05].

ĽUBOŠ. *Budú sa u nás točiť hollywoodske veľkofilmy? Na Slovensko prišli zahraniční filmári, diskutujú o veľkej spolupráci*. Online. In: Fontech, 21. 10. 2021. Dostupné z: <https://fontech.startitup.sk/budu-sa-u-nas-tocit-hollywoodske-velkofilmy-na-slovensko-prisli-zahranicni-filmari-diskutuju-o-velkej-spolupraci/>. [cit. 2024-04-03].

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Audiovizuálny fond*. Online. In: Culture.gov.sk 21. 7. 2023. Dostupné z: <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/media-audiovizia-a-autorske-pravo/media-a-audiovizia/audiovizualny-fond/>

MRÁZ, Mária. *Krajská filmová kancelária v Košiciach má za sebou úspešný rok*. Online. In: Kosiceonline.sk. 30. 1. 2024. Dostupné z: <https://www.kosiceonline.sk/krajska-filmova-kancelaria-v-kosiciach-ma-za-sebou-uspesny-rok>. [cit. 2024-04-23].

SLOVAK FILM COMMISSION. *Enviro platforma*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/enviro-platforma/>. [cit. 2024-05-01].

SLOVAK FILM COMMISSION. *Green Screen Interreg Europe*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/350-sk/green-screen-interreg-europe/>. [cit. 2024-05-01].

SLOVAK FILM COMMISSION. *Slovenská filmová agentúra*. Online. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/slovenska-filmova-agentura/>. [cit. 2024-04-03].

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV. *Filmovanie na Slovensku*. Online. Dostupné z: <https://sfu.sk/prezentacia/filmovanie-na-slovensku/>. [cit. 2024-04-03].

Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/24/EÚ. In: *EUR-Lex* [online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

SWANN, Paul. *Cinema and the City: Film and Urban Societies in a Global Context*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd, 2001. ISBN:9780631222439.

TEREZKOVÁ, Anna. *Filmová budúcnosť Košického kraja predstavila možnosti pre filmárov na východe*. Online. In: Košický samosprávny kraj, 09. 06. 2022. 25. 01. 2023. Dostupné z: <https://web.vucke.sk/sk/novinky/filmova-buducnost-kosickeho-kraja-predstavila-moznosti-filmarov-vychode.html>. [cit. 2024-04-03].

THE GREATER PHILADELPHIA FILM OFFICE. *About GPFF*. Online. Dostupné z: <https://film.org/about-gpfo/>. [cit. 2024-04-02].

TLAČOVÁ AGENTÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Slovensko je pre filmový priemysel atraktívne, ale chýba mu zázemie*. Online. In: index.sme.sk. 19. 10. 2021. Dostupné z: <https://index.sme.sk/c/22766479/pre-filmovy-priemysel-je-slovensko-atraktivne-ale-chyba-mu-zazemia.html>. [cit. 2024-04-03].

Zákon 516/2008 Z. z. z dne 5. novembra 2008, o audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

FK	Filmová kancelária
AFCI	Asociacion of Film Commissioners Internacional
EuFCN	European Film Commissions Network
SFA	Slovenská filmová agentúra
FKKK	Filmová kancelária Košického kraja
EURECA	Európska environmentálna kalkulačka